

Jaro 1958

N-roj 5-6

O letošním 43. světovém sjezdu esperanta v Mohuči ve dnech 2.8.-9.8.
1958.

Sjezd se konal v krásných a elegantních místnostech bývalého knížecího paláce. Řada sálů umožnila soustředit všechna sjezdová jednání do stejné budovy, ve které byla také výborná restaurace. Vrchní starosta Mohuče Franz Stein nejen zná dokonale mezinárodní jazyk, ale také předsedal sjezdovému výboru při přípravných pracích a měl přehled o všech chystaných podnicích. Tak byly dány předpoklady k tomu, aby sjezd patřil ke stejně úspěšným sjezdem jako předchozí a v mnohém je i předčil.

Počet účastníků byl vyšší než loňského roku v Marseilli: 2144 lidí z 39 zemí. Po sobotním seznamovacím večeru následovalo v neděli slavnostní zahájení. Velké podium bylo ozdobeno mnoha květy, exotickými rostlinami a sjezdovou vlajkou. U stolu předsednictva seděl sjezdový výbor s vrchním starostou F. Steinem a členové ústředního výboru UEA. Po obou stranách stolu předsednictva byli zástupci vlád a zástupci zemských esperantských svazů. Symfonický orchestr města Mohuče pod taktovkou prof. Zwisslera zahájil zasedání baletní hudbou francouzského skladatele Rameau-Grétryho. Vrchní starosta F. Stein pozdravil přítomné autority a hosty, mezi nimi zástupce protektora sjezdu Dra P. Altmeiera, ministerského předsedu spolkového státu Rýnsko-Falcko a přečetl pozdravný telegram německého kancléře. Po té uvítal účastníky sjezdu prof. Dr. Canuto, předseda UEA, poděkoval vrchnímu starostovi, sdělil mimo jiné, že pozdravy poslali také sovětští esperantisté a řekl: Sešli jsme se v městě Gutenbergově. Esperanto je nutným dodatkem k vynálezu knihtisku.

Prof. Dr Privat připomněl, že na našich sjezdech vládne plynné dorozumění.- Jak jinak je tomu u politiků, kteří mají naše osudy v rukou. Kde je umělost, zda ne v naslouchacích přístrojích? My zastupujeme kulturu, zatím co oni zastupují to, co nám vyčítají. Nečekejme na vítězství esperanta, to vítězí vždy, kdykoliv je ho použito.

Po pozdravu Dra Sehla, zástupce vlády Rýnsko-Falcké a rektora mohučské university prof. Dra Delekata následovaly projevy zástupců vlád: Rakouska, Belgie, Francie, Itálie, Holandska, Norska, Polska a Švédsko. Nato pozdravili sjezd četní zástupci zemských esperantských svazů. Hlavním řečníkem toho dne byl prof. Dr Ivo Lapenna. Řečník zdůraznil význam prostředí sjezdu pro úspěšný vývoj sjezdových prací i velký význam toho, že vrchní starosta nejen sám mluví mezinárodním jazykem, ale také předsedal místnímu přípravnému výboru a řídil jeho práce. Jeho nejzávažnějším činem je anketa o jazykové otázce Evropy, k níž dal podnět, kterou organizuje a provádí. Starostům 2000 evropských měst byly rozeslány dotazníky a docházejí odpovědi, které jsou stále povzbudivější. Pravděpodobně tato anketa spolu s bývalou peticí Spojeným národům a slavnou rezolucí Uneska a s někdejšími snahami u Svazu národů, které tak skvěle vedl prof. Dr Privat, budou hlavními složkami, kterými se ve vhodné chvíli povede velký nápor pro zavedení esperanta do škol.

Prof. Lapenna dále řekl, že jakékoliv pevnější spojení na evropské pevnině není možné bez použití esperanta jako společného nadnárodního jazyka. Není jiné řešení, protože v Evropě nežijí kmeny nebo nové národy, nýbrž velmi četné národy, s velkou a skvělou tradicí a s vysoce vyvinutými národními jazyky, z nichž v každém byly vytvořeny anebo se tvoří imponující kulturní hodnoty. Pro tuto kulturně-politickou situaci nelze použít různé falešné teorie a není také možné napodobit švýcarský

vzor pro velké množství jazyků.

Stejně není přijatelný tak zvaný bilingvismus anglicko-francouzský, poněvadž - i kdyby byl uskutečnitelný - znamenal by formálně nadvládu jen jednoho národního jazyka, protože ten druhý, slabší, v tomto případě francouzština, by musel postoupit své místo silnějšímu. Bilingvismus ano: ale ani anglicko-francouzský jazyk, ani německo-italský, ani švédsko-turecký, ani žádná jiná kombinace dvou národních jazyků, nýbrž kombinaci jediné spravedlivou realistickou: každý národní jazyk plus mezinárodní jazyk.

Esperanto je nepochybně jazyk evropský, ale stejně tak asijský, africký a americký, poněvadž je to jazyk světový. To bylo také úmyslem jeho geniálního autora. A takové je esperanto podle svého cíle: aby sloužilo jako mezinárodní pojítka, neodstraňujíc národní jazyky.

Odpoledne následovalo společné fotografování a bohoslužby katolické a protestantské. Ještě téhož dne se konala schůze Akademie esperanta, Mezinárodního svazu esperantských učitelů, Svazu právníků-esperantistů a slepců. Večer byla zahájena Mezinárodní letní universita přednáškou prof. Lapenny Světová deklarace o lidských právech, se slavnostním pořadem na počest jmenovaného řečníka při příležitosti jeho 30 letého jubilea v esperantském hnutí a 20 letého členství v předsednictvu UEA.

Sjezd pracoval ve dvou sekcích: první se zabýval otázkou vzájemné oceňování kulturních hodnot Východu a Západu a posláním mezinárodního jazyka. Druhá sekce měla na pořadu téma Místní kluby - jádro hnutí. Večer bylo uspořádáno pro prvních tisíc účastníků divadelní představení a pro druhý tisíc byl připraven hudební večer s pořadem klasické a moderní hudby za účinkování orchestru a vynikajících umělců.

V úterý byla další přednáška na Mezinárodní letní universitě s jubilejním slavnostním matiné na oslavu 50 letého trvání UEA. Téhož dne večer byl ve slavnostní dvoraně za účinkování Mohučské dvorní kapely uspořádán další podnik - mezinárodní ples. Zahájil jej místopředseda kulturní sekce polského sněmu poslanec Lucjan Motyka se svojí spolutanečnicí v pestrém kroji. Až do rána se otáčely páry mladých i starých na parketách, uplatňující prakticky mezinárodní dorozumění.

Ve středu byly další dvě přednášky Mez. letní university, schůze Světové esp. studentské ligy, Katolického svazu, Mezinár. esp. svazu a řečnická soutěž. Odpoledne pohostila Mohuč účastníky sjezdu na nádvoří paláce. Každý dostal, podle staré tradice, dlouhý klobás, housky a dvě sklenice vína z městských vinic. - Těch sklenic však později přibylo. Horko, žízeň, dobré víno - účinky si dovede každý představit. To všechno a orchestr policejního sboru vystupňovaly náladu na nejvyšší stupeň.

Ve čtvrtek byl menší výlet do Wiesbadenu a celodenní výlet po Rýně do Bacherachu, Heidelbergu a Frankfurtu nad Mohanem, rodiště Goetheova. V pátek se konaly přednášky MLU, schůze UEA, schůze Vědeckého esp. svazu a večer byly promítnuty esperantské filmy. Sály byly přeplněny, ale přes nesmírné vedro obecenstvo vytrvalo, filmy byly opravdu zajímavé. Ještě téhož dne večer bylo na programu druhé divadelní představení pro druhý tisíc účastníků a uspořádán opět hudební večer.

V sobotu se hlavní sál zase naplnil do posledního místa. Starosta F. Stein oznámil, že se připravuje Světová universita na krásném hradě v lese blízko Mohuče a vyslovil uspokojení nad výsledky týdne. Dr. Canuto ve svém poděkování vyzdvihl hlavně opravdové přátelství, které vládlo mezi účastníky tohoto opravdu krásného sjezdu. Oznámil také, že Dr. Iapenna byl jmenován čestným členem UEA. Nato bylo přečteno hlavní usnesení výboru, prof. Waringhien oznámil výsledek literární soutěže a starostovi F. Steinovi byl předán zlatý sjezdový odznak (byl zhotoven pouze jediný kus) na trvalou památku. Zatím co poslanec L. Motyka zval účastníky na 44. světový sjezd do Varšavy, osm polských krojovaných esperantistů utvořilo

na jevišti půlkruh. Poslanec L. Motyka slíbil návštěvníkům pohostinné přijetí a všemožné úlevy. Jménem přípravného výboru promluvil inž. Rajski, který řekl: V roce jubilea Zamenhofova přijďte do Varšavy, kde Mistr pracoval a kde jsou jeho pozůstatky. Prof. Dr Canuto odevzdal inž. Rajskému svinutý sjezdový prapor s těmito slovy: To je vlajka, která nepatří žádnému určitému národu, je to prapor, který symbolizuje lidstvo. Vlaje stejně ve všech zemích a městech, vlaje a vždy bude vlát v našich srdcích.

Naposledy povstali účastníci sjezdu, aby zazpívali La Espero - a další úspěšný sjezd patří historické minulosti.

Podle Heroldo de Esperanto

Ministerský předseda Polské lidové republiky Josef Cyrankiewicz přijal záštitu nad 44. světovým sjezdem esperanta ve Varšavě. Sjezd se bude konat ve dnech. 1.8. - 8.8. 1959 v paláci kultury a vědy, kde je sál pro 4000 osob.

Polsko vydá v Zamenhofově roce jubilejní známky. - U Spojených národů, po dvou úspěšných kursech esperanta pro 40 účastníků z 18 zemí byl založen esperantský klub. -- Knihovna Spojených národů zakoupila pro zájemce Linguaphonový kurs esperanta.

V druhém vydání velké sovětské encyklopedie vyšla příznivá stať o esperantu. - Koncem tohoto roku vyjde v SSSR velká učebnice esperanta na ruském základě.

Stejně jako v Bologni a Marseilli, také v Mohuči zdravilo 1000 plakátů v německé řeči a esperantu účastníky sjezdu a upozorňovalo obyvatelstvo města na světový sjezd.

Generálního tajemníka Organizace amerických států Dr. José Moru navštívila delegace Esperantistů z Washingtonu, která mu odevzdala petici o esperantu, podepsanou předsedy 49 významných brazilských kulturních, vědeckých a výchovných organizací. Petice upozorňuje na velkou hodnotu esperanta ve věci mezinárodních styků, zvláště na zlepšení kulturního a vědeckého dorozumění. V petici se žádá, aby OAS ocenila význam esperanta a podporovala jeho užívání a vyučování. Dr Mora slíbal brzkou odpověď. Zpráva byla poslána všem 21 členským státům OAS.

33. sjezd bulharských esperantistů ve Varně byl mohutnou manifestací rostoucích sil a rozmachu esperantského hnutí. Dokazuje to téměř 1500 účastníků sjezdu, z toho 74 hostů ze 14. zemí, i z dokazuje Spojených arabských republik a Kanady.

Revue Nuntempa Bulgario bude vycházet od ledna 1959 o 48 stránkách nákladem 20.000 výtisků. Bude obsahovati mnoho vícebarevných ilustrací. Objednejte ihned u n.p. Orbis, cizojazyčné časopisy, Stalinova 46, Praha 12. Celoroční přeplatné (12 sešitů) je Kčs 16.20.

Q 116818

Vyjednáváme s TURISTOU, Brno, o zájezd na. 44. světový sjezd esperanta do Varšavy. Desetidenní pobyt bude stát asi Kčs 1500,-. Písemné přihlášky přijímá nezávazně Kroužek esperantistů při DO, hotel Slovan, Lidická 23, Brno. Směrnice, za jakých okolností se budou konat zájezdy mimo rámec vypsanych zájezdů obdrží TURISTA teprve koncem tohoto roku, nebo začátkem příštího roku. Jakmile se dovíme něco určitějšího včas vás zpravíme.

Ministerstvo osvěty Vietnamské demokratické republiky rozhodlo, aby každá publikace určená pro cizinu vyšla v esperantu. Tímto úkolem byl pověřen Vietnamský esp. svaz ve spolupráci se Státní výtvarnou vydavatelskou službou.

Mezi hlavními jazyky druhé Mezinárodní konference lidových universit ve Florencii bylo také esperanto. - První esperantský ženský velvyslanec na světě je ministryně Tyyne Leivo Larssonová v norském

hlavním městě Oslo. - Dánský esperantský svaz při příležitosti svého 50 letého jubilea vydal provolání k dánskému obyvatelstvu, aby se učilo esperantu. Provolání bylo podepsáno mnoha slavnými lidmi, mezi nimi šesti dánskými ministry.- Ve vídeňském Novém Městě byl otevřen park Esperanto.

J.V.

TRAJNE TRA SUDA MORAVIO

Ritmas la trajno tra kampara vast',
etajn staciojn preterpasas
kaj fuman voston post si lasas
dum sia milda netroiga hast'.

Kiel montego kreskas el la ter'
nuba grizaĵo orkuntura
super pejzaĝa bel' natura
en tarda posttagmezo de l' somer'.

Dometo religardista kun ĝarden'
plena de vitoj kaj de floroj,
ni lasis ilin jam al foroj
kune kun sorpa ruĝo de ruben'.

Stang' telegrafa vetas kun betul',
kiu pli sage flugi scias.
Post pluvo ree sun' radias
kaj ĉiam plu nin portas rada rul'.

Reldigon gardas krispa robini'.
Ĉiela ark' sur fona grizo
sin bunte levas el maizo
super la ĉarma suda Moravi'...

Jiří Kořínek

Rozšiřujeme stále naši knihovnu o cenná díla. Používejte ji. Na druhé straně žádáme zdvořile o vrácení knih, které jsou již velmi dlouho v rukou některých čtenářů.

Kdo dosud nevyrovnal členský příspěvek na rok 1958, nechť tak učiní přiloženou platenkou. Ještě velmi mnoho členů má splniti tuto povinnost.